

Colecția: Seria de autor Aura Christi

Lector: Vlad ROMAN
Corector: Constantina Raveca BULEU
Tehnoredactor: Carmen DUMITRESCU
Coperta: Florin AFLOAREI

Editura IDEEA EUROPEANĂ
O.P. 22, C.P. 113, București, 014780
Tel./Fax.: 021-2125692; Tel.: 021-3106618
Comenzi carte prin poștă:
Tel.: 021-2125692
E-mail: office@ideeaeuropeana.ro
www.ideeaeuropeana.ro

© Aura Christi
© Fundația Culturală Ideea Europeană

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CHRISTI, AURA

Casa din întuneric : roman / Aura Christi. - Ed. a 2-a, rev.. -
București : Ideea Europeană, 2018
ISBN 978-606-594-665-1

821.135.1

Aura Christi

Casa din întuneric

Roman

Ediția a II-a revăzută

CAPITOLUL I

„Dumnezeu vorbește nestingherit; dă semne discrete că există”, își spuse Matei, grăbindu-și brusc pașii, de parcă și-ar fi dorit să fugă de acel gând cuibărit în minte. Dar mai era ceva la mijloc: nu-i plăcea să întârzie, iar el îi promisese maică-sii că se va întoarce în nici o jumătate de oră; pentru el lipsa de punctualitate era echivalentul impoliteții, dacă nu mai grav, un indiciu de desconsiderare a celuilalt. Închise poarta. Ridică ochii spre cerul cristalin, decupat parcă din unele picturi murale ale aceluia straniu hierofant al culorii, Fra Angelico; păsări crude, de culoarea plumbului, se roteau în cercuri inegale, ca și când ar fi re-inventat un fragment de pictură prerafaelită. Se pregătea ceva. Urma să se întâmple ceva anunțat indistinct și ferm. Puștiul mergea grăbit oarecum – ceea ce nu-l împiedica să contemple peisajul. Era primăvara devreme, bobocii abia se desfăceau; se disipau împrejur un fel de freamăt, o chemare surdă, neclară, un fel de zumzet vag, afund, un miros reavăn și viu care – înainte de a răscoli văzduhul încordat – îi răvășea trupul de animal neieșit de tot din adolescență.

Matei avea trup puțin. Era înalt, de vreun metru optzeci și cinci; trăsăturile feței trase, lipsite de asprime; corp proporționat, frunte lată, adâncită spre creștet deasupra tâmplelor ample; părul des era de un negru îndârjit; avea sprâncene accentuate, stufoase și fine, ochi de un albastru

Retenct pentru oamenii și căști:

intens, lunecat spre gri, nas prelung, fin, cu nări ample, buze late, senzuale, cărnose, o aluniță de mărimea unei monede de cinci bănuți pe obrazul drept, urechi mici despre care taică-său – și el cu urechi departe de a fi masive – spunea că sunt moștenite, ca și sensibilitatea exagerată de altminteri, de la Riri; bărbia îi era nițel întoarsă spre buza inferioară (semn de încăpățănare, probabil), pe mijlocul ei avea un semn din născare abia vizibil. Un Adonis modern. Era îmbrăcat într-un trening albastru, cu guler și mâneci de un alb ferm, la plecare își pusese în grabă adidașii și o scurtă din cale afară de subțire, kaki, nepotrivită: afară era, totuși, răcoare. Își bălăbănea mâinile de-a lungul corpului lung, aproximativ, ca și cum ar fi lopătat aerul; barca trupului său era ușoară, ca o ploaie abruptă venită din cerul încins, terminată cu o zăpușeală persistentă.

În față se întindea o fâșie de pădure; mai avea de mers până la ea vreo zece minute, nu mai mult; îi plăcea acea parcelă, fiindcă ea delimita spațiul menit locuirii: dincolo de dunga formată de stejari, arțari, plopi și alți copaci bătrâni, puternici, începea, cel puțin pentru el, o altă lume. Copacii erau dezgoliți, unde și unde atârna câte o frunză uscată, scheletică, însă se simțea că totul prinde, încetul cu încetul, viață, o viață nouă. Drumul era acoperit cu pietriș de un alb murdar. Porțiunea aceasta nu-i displăcea. Era un drum de țară, tivit pe la margini cu vile, case la curte, grădini, conace. În curând va pași pe asfalt, va trece de lacul care începea nu departe de acest nod al șoselei ce șerpuia spre benzinărie, de unde drumul se bifurca: un fir ducea spre localitatea propriu-zisă în care Matei se mutase cu maică-sa și cu Grig, bunicul lui, iar celălalt, în direcția capitalei. Cerul era senin, la orizont însă se iscau – în turme bine organizate, neuniforme – nori gri, deveniți amenințatori. Nouri prevestitori de ploaie. Ajunse la intersecție; acolo fâșia de copaci se termina; coroanele erau ca niște schelete ce dau culoare – deci, o doză de ființă – vidului. Se forma un spațiu gol, adăstând. Și porțiunea asta o iubea.

Pentru farmecul ei prevestitor, pentru liniștea cu iz de stranietate, săgetată, când și când, de țipătul păsărilor ce se întorceau acasă sau de șuieratul roților vreunui vehicul; mașinile ajunse în acest punct, nu se știe din ce motive, încetineau. Tot pe dreapta cresc ca din pământ – atât de absorbit era de aerul primăvărat, încât observă cu întârziere – benzinăria. În curând ajunse la băcănie. Salută politicos și rece, înclinându-și un pic capul în fața vânzătorului. Tejgheaua era proaspăt ștearsă; se vedea asta după urmele de umezeală lăsate pe suprafața ei acoperită pe ici-colo cu zgârieturi abia observabile. Mirosea a levănțică și a liliac. Aha. Pe colț, în dreapta sus, ardeau două lumânări de un mov intens sub un vas ce reprezenta un soare negru în care fusese turnată un pic de apă amestecată cu uleiuri volatile, folosite, după cum știa Matei, în diverse terapii. Se auzi un sfârâit; zgomotul crescua. Patronul se apropie de soarele negru și turnă în minusculul vas oleacă de apă, apoi picură din sticlulele de-alături uleiuri; avea gesturi lente, calculate, experte, ca și când ar fi inițiat el însuși acest ritual. Sfârâitul, firește, încetă de îndată. Urmărind gesturile proprietarului, Matei ceru două pâini; erau suficiente pe câteva zile, dacă nu pe o săptămână, pentru cei trei membri ai familiei; în familia lor se mânca puțină pită.

Straniu, deși taică-său plecase *dincolo* de aproape un an, obiceiurile Naidinilor rămăseseră cvasiintacte, de parcă, prin constanța lor încăpățănătoare, acestea aveau senzația că stăpânul casei și al aceluia cuib familial urma să revină de la o zi la alta, dacă nu de la o clipă la alta. Puștiul plăti cele două pâini și, uitând să ia restul, dădu să iasă din încăpere, când fu strigat de un bărbat:

– Tinere domn, vino, te rog, auzi Matei o voce joasă, plăcută, identificată repede: îi aparținea unui bărbat trecut de cincizeci de ani, a cărui prezență o remarcă abia în acea clipă. Stătea nu departe de tejghea, lângă un raft plin cu băuturi alcoolice, situat în dreapta. Ținea în mâini o

sticlă de Black Label. Hm, cum de nu-i remarcase prezența mai devreme? Mirarea tânărului era firească.

– Mda, mulțam fain, zise Matei, schițând un zâmbet larg, discret.

– Ai venit de curând aici, spuse bărbatul trecut de cincizeci de ani.

– De două săptămâni parcă, răspunse șovăind junele. Surâse. N-avea simțul timpului. Vânzătorul, între timp, îi întinse restul, precizând că oricum i-ar fi dat banii, când ar fi venit data viitoare. Matei vru să pună monedele în buzunar, dar, vai, o mișcare neatentă și le scăpă, scuzându-se și adunându-le de pe jos. Cât de neîndemânatic pot fi, pentru Dumnezeu, scap totul din mâini, sparg, distrug, uit, pierd, bombănea tânărul domn, simțind cum îi roșesc obraji. Ecoul clinchetului produs de monedele scăpate mai persista în scoica urechilor.

Când termină să adune banii mărunți, Matei îl fixă pe bărbatul care îl întorsese din drum. Nu-i făcea plăcere că a revenit pentru atâta lucru: hm, niște amărăți de trei lei cincizeci și șase de bani. Apoi era fâstâcit din cauza stângăciei sale; nevăzute șopârle de un roșu intens i se zbăteau la tâmple. În schimb, nu-i displăcea – abia acum realiza acest lucru – că fusese chemat cu apelativul „tinere domn”. Evident că în cazul în care la scenă ar fi asistat taică-său, David, oho, l-ar fi dojenit, în mod cert, pentru risipă, cum făcea de obicei până să...

Bărbatul trecut de cincizeci era sobru, înalt, mai înalt decât Matei, de vreun metru nouăzeci, poate mai mult, păr cărunt pe trei sferturi, des, frunte amplă, cearcăne accentuate, sinilii, nas subțire, prelung, acvilin, ascuțit la vârful, ochi catifelati, despre care Matei își va spune și mai târziu exact ce-și spusese când stătea în fața acestui bărbat după ce ridicase monedele: „Parcă îl cunosc de o viață!”. Matei deschise larg ochii, de un albastru dens spre gri, și se taxă de îndată: „Hm, ce prostie”. Apoi, puștiul remarcă liniile ferme ale buzelor pline, frumoase, de carnasier sadea,

gaura blândă în bărbia ascuțită, obrajii fermi, proporțiile fără reproș ale aceluia trup încă tânăr: era îmbrăcat în pantaloni gri în carouri de un gri mai intens, un pulover albastru, ce-i acoperea coapsele, iar la gât avea un fular roșu cu niște desene romboidale de un roșu stins, îmbinat cu un bej contrastant. Pantofii gen sport, se vedea, erau de calitate.

– Semion Ruda, se recomandă întinzându-i mâna bărbatul cu voce joasă, plăcută, îmbrăcat în pantaloni gri și pulover albastru.

– Matei Naidin, răspunse tânărul cu ochi albaștri spre gri. Îmi face plăcere să vă cunosc, adăugă și se uită la mâinile interlocutorului: degete lungi, subțiri, fine; pe arătătorul mâinii drepte domnul Ruda avea un inel din argint masiv, cu imaginea unor semiluni. Probabil e un pianist, își dădu cu părerea Matei și surâse interior.

Schimbară câteva cuvinte, în vreme ce se auzi un zgomot surd, de borcan spart; vânzătorul se înveseli deodată din cauza micului incident și se scuză:

– Ca să vezi, ce întâmplare de duminică! zise el, completând până să-și tragă sufletul:

– Ce întâmplare!

Spunea asta cu un ton apăsător, șăgalnic, de parcă s-ar fi întâmplat te miri ce minune. Cei doi nu se arătară din cale afară de deranjați. Se uitară amândoi spre teighea, pentru ca imediat să refacă firul începutului de discuție. În timp ce ieșeau din prăvălie (așa îi spunea proprietarul și vânzătorul magazinului, deși în afară de pâine, mai avea puține produse care să justifice denumirea dată, pare-se, în semn de alint mai mult), urmați de mesagerii de aer ai mirosului de liliac și levănțică, Matei îi comunică domnului Ruda că sunt veniți, el și maică-sa, Riri Maria Constanța, plus bunicul său, Grig, din Nordul țării, unde au avut un apartament cu cinci camere în centrul urbei cu un nume mirosind a vremuri defuncte, Victoria.

Respect pentru oameni și cărți

– Probabil că nici nu știți unde se află acest orășel. E drăguț însă, continuă tânărul. Un banal oraș de provincie, de unde mă bucur că am luat-o la sănătoasa, altfel...

Matei ezită, poticnindu-se la jumătatea frazei și plecându-și privirile albastre. Erau în plină stradă. Se stârni un vânt plăcut, un pic șfichiuitor, neașteptat întrucâtva. Nourii negri de la orizont își spuneau răspicat cuvântul. Până mai ieri soarele arsesse cu puterea cu care arde când primăvara izbucnește violent, sagace. Norii se mutaseră, între timp, deasupra, luând-o în direcția Târgoviște. Matei ridică uimit din umeri: ca să vezi cât de organizat se mișcă! Uită ce spusese adineaori. Urmărea un porumbel gras și tăcut, ce zbura deasupra capului; auzi distinct bătaia de aripi, mecanicul vuiet de zbor, apoi vuietul scos de un avion ce plutea ca o balenă greoaie la o distanță nu foarte mare. Aha, prin urmare, aeroportul – își spuse pentru nu se știe a câta oară de când se mutase aici – e în apropiere. În urma păsării de fier, în văzduh, rămânea o dără sânge-rândă. Spectacolul era impresionant.

– Altfel ce? se interesă politicos domnul Ruda.

– E mai complicat, remarcă Matei, lăsând baltă porumbelul, avionul, dâra roșiatică și nostalgia lui taică-său după avioane, și începând să-și maseze urechea dreaptă; făcea așa ori de câte ori sfiala îi întindea capcane. Te pomenești că acest porumbel – și nimeni altcineva – știe ce vreau! își zise interior și continuă cu vocea tare:

– Mai complicat, repetă, căzând pradă unui gând fugar.

Dar poate totul este în realitate mult mai simplu. Doar că eu de la un timp încoace complic la modul cel mai stupid lucrurile; mă rog, optsprezece ani, *vârsta lui nici-înco-lo-nici-încoace*. Naiba știe. Spunându-și lucrurile astea în gând, adolescentul își ridică umerii lați, osoși; pata de pe bărbie i se umezi, ochii îi deveniră aproape gri.

Domnul Semion Ruda îi fixă griul ochilor; Matei nu-și feri privirile, susținând blândețea rotundă a ochilor catifelati din fața lui și repetând, iarăși, în gând: Doamne, de

unde cunosc eu aceste priviri? Ei, de unde? Bărbatul trecut de cincizeci îi atinse ușor umărul osos, neformat încă, și-l invită să-i facă o vizită.

– La șapte seara, spuse. E bine? adăugă, fără să-i lase timp pentru gândire.

– E perfect. Dar... Matei se poticni din nou în ezitare, își lăsă capul frumos de Adonis pe o parte și își plecă privirile, iar pe urmă începu să-și frământa mâinile ținute cu tot cu sacoșă la spate.

– Stau nu departe de voi, e casa din deal, dincolo de lac. În mod sigur ai văzut-o pe muchia colinei. Și nu o singură dată! De la tine până acolo faci un sfert de oră, nu mai mult, îi ghici motivul îndoielii bărbatul. S-a făcut?

– O.K., spuse tânărul un pic mirat; interlocutorul său era bine informat.

Nu mai vorbiră decât puțin; lucruri fără importanță, aduse în albia formată între ei cu aerul că pălăvrăgesc despre vremea capricioasă sau despre căderea guvernului. Adolescentul află că domnul Semion Ruda e un istoric al mentalităților; ah, da, numele i se părea cunoscut lui Matei. Silabisi în gând: Se-mi-on Ru-da. Matei realiză la un moment dat că își potrivește pașii după cei ai străinului, ceea ce îl irită. Vântul îi sculpa fața. „Ai grijă să nu răcești, aiuritul”, i-ar fi spus taică-său, dacă... Se despărțiră la poarta casei Naidinilor. Matei se uită la ceas. Trecuseră mai bine de trei sferturi de oră. De ce o fi întârziat la băcănie? Riri va fi supărată. Trăgând aer în piept, de parcă urma să intre de îndată într-o sală unde va susține examenul vieții sale, Matei bătu la ușă. Intră.

– Te-am așteptat, spuse maică-sa cu voce moale.

Riri nu-i făcu nici un reproș. Nici un gest prin care să-i remarce întârzierea. La o adică, fleacuri sunt toate astea. Grig era plecat. Luară masa în tăcere: salată asortată, friptură de mânzat, cartofi natur, presărați generos cu mărar; Matei ar fi preferat sosul de mărar ori tzatziki preparat de Grig. Se tăcea, de altfel, enorm în familia asta. De când se

Respect pentru oameni și cărți

întâmplase accidentul... Dar și până atunci, vorba multă era prohibită printre Naidini. Cât de dor i se făcea uneori, mai ales serile, de poveștile lui David! Cele ale *primului* David. Istorii pline de haz, basme românești, povești rușești, inventate sau doar citite de taică-său (profesor de litere) în copilăria lui Matei; nu și, atenție, mai târziu. Ah, și acum totul e terminat, își repeta fiul. Mirosea a sfârșit.

Familia Naidin era alcătuită din trei persoane: tatăl, David, mama, Riri Maria Constanța, și fiul, Matei David. Tatăl provenea dintr-o familie de burghezi înstăriți din creierul munților. Era un om căruia îi plăcea viața; îi plăcea enorm. Fusese artist în prima tinerețe. Despre trecutul de sculptor în lemn al unuia dintre autorii existenței sale Matei nu știa, vai, nimic, dar urma să afle mai multe amănunte la timpul potrivit. David. Chefuia. Se vedea adesea cu prietenii, amănunt ce-i displăcea maică-sii – o femeie închisă, tăcută, opusul perechii sale. Existența lor de cuplu era menținută pe o linie de plutire acceptabilă mai mult grație femeii acestea de o splendidă, odihnitoare mediocritate. Riri Maria Constanța, profesoară de litere, trecea cu vederea escapadele soțului ei pus pe distracții. Până la un timp. Nici un părinte și nici celălalt, în chip inexplicabil, nu aveau – deși meseria lor oarecum presupunea și existența unei asemenea dimensiuni – vocație de părinți. Investeau cantități apreciabile de știință, căldură, atenție în învățaceii lor, mai puțin în propria odraslă – lucru de neînțeles, bunăoară, pentru Matei – un copil retras, de o *timiditate castratoare* (era expresia folosită frecvent de taică-său), scufundat mereu în lecturi, între altele fie zis, destul de dezordonate.

Citea enorm băiatul. Bulimic. Orice carte îi pica în mâini – era abonat la trei sau patru biblioteci din orașul copilăriei sale – aceasta era rapid devorată cu pasiunea unui ins pentru care existența se confundă de la o limită încolo cu lectura și cu fantezmele, visele iscate pe marginea cărților ingurgitate cu lăcomie. Deși era citit, băiatul

nu ajunsese la vreo concluzie în ceea ce privește alegerea unei meserii; reproșurile făcute nu rareori de părinți se refereau la superficialitatea și incapacitatea mateină de a se fixa pe o pârtie destinală.

Da. Aidoma fluturilor, care zboară cât e ziua de mare și se mută de la o plantă la alta, de pe o suprafață pe alta apărută de la distanță ca fiind atractivă, fără să-și propună să se stabilească într-un singur loc, Matei pendula între o alegere apărută inițial ca extrem de atrăgătoare – de îndată abandonată rapid – și alta, mai tentantă, mai promițătoare, mai frumoasă și mai vie decât prima; și tot așa, fără dorința de a se reduce la o singură ocupație. Existența i se părea de o diversitate bulversantă; de ce, atunci, să te limitezi, sărăcindu-te de bună voie? Reducerea la o alegere era confundată cu pauperitatea. David considera, vai, că fiul lor e lipsit de voință, că nu are caracter și considera această realitate foarte gravă. Îl considera pe fructul indecis al iubirii lui și-al neveste-sii drept fiul altcuiva, mai exact, al nu se știe cui, iar zâmbetul sarcastic răsarit în colțul gurii, aidoma unui minuscul astru nesigur, ori de câte ori susținea acest lucru, denota în mod cât se poate de clar, da-da, că la mijloc era mai mult decât o glumă. Ceea ce îl încurca vădit pe Matei care nu mai știa ce să creadă și, în consecință, se înstrăina tot mai mult de părinți.

Vestea că David se stinsese într-un accident pe șoseaua Călimănești-Sibiu îl consternase inițial pe Matei; băiatul simțea – era primăvară, începutul lunii martie, întâmplarea dramatică se produsese cu circa un an în urmă – că se clatină o coloană de care s-a sprijinit; starea aceasta însă se schimba, câteodată, fulgerător când puștiul își amintea că era certat cu taică-său și că nu mai știa ce să facă pentru a-l împăca sau pentru a-l face pe propriul părinte să-l lase pur și simplu baltă. Să-l lase în legea lui exact așa cum el, Matei, nu intervenise cu vreo patru ani înainte de a muri David, când, în chip de neînțeles pentru puberul care era atunci, părinții lui se convertiseră, devenind membri

ai unei secte religioase. De atunci viața familiei Naidin se schimbaseră în esență. David cel de altădată devenise un alt David. Capii familiei voiau să-l convertească și pe fiul lor, care refuzase categoric propunerea; harpiile divergențelor erau mereu vii, la pândă. David Naidin renunțase la chefurile lui interminabile ce aveau efecte, câteodată, devastatoare asupra bugetului familial. E drept că după ce s-a convertit, în anumite perioade, dispărea de acasă; ce făcea în acele segmente de timp – se întâmpla să lipsească și câte două săptămâni, detaliu ce n-o scandaliza, în mod inexplicabil, pe Riri – numai David știa; și desigur Dumnezeu lui întunecat, obscur. Între timp, Riri se ruga; se ruga acasă, pe stradă, în autobuz sau la cumpărături, se ruga oriunde se afla, până și între orele de la școală. Pândind-o, Matei o descoperea, destul de frecvent, îngenuchiată în colțul dormitorului, în dreptul icoanei Sfintei Fecioare Maria de la Fatima – o copie executată destul de reușit, urâtă în timp, din adâncul sufletului, de Matei. Certurile începeau de obicei serile, când, așezându-se la masă, Matei era obligat să se supună ritualului rugăciunilor de vecernie. Puștiul refuzase, spre necazul părinților, să devină vegetarian. Era un carnivora de neclintit.

– Dumnezeu vostru e surd și orb, țipase odată în gura mare Matei, refuzând să se roage și ridicându-se după ce împinsese farfuria spre mijlocul mesei; era o masă din lemn de stejar masiv, cu picioare terminate în forme de labe de leu, dăruită de părinții lui David. Matei adora acel obiect; în copilărie era găsit ades jucându-se în preajma labelor acelea, cioplite așa încât imitau perfect membrele unui leu în carne și oase.

– Cum îndrăznești? vociferase David. Gândacule, n-ai nici puterea și nici aplecarea de a-l judeca pe El, mântuitorul nostru atotputernic. Dumnezeu să te ierte și să te îndrepte. Pleacă de-aici. Auzi? Șterge-o din loc, pocitanie netrebnică! Să-i treacă lui prin cap așa ceva! Cum de îl

tolerează Tatăl nostru?! Gândacule! Ești un gândac, nimic mai mult. Lepră!

– Asta voi face. Voi pleca. Înfruptați-vă singuri din porcăriile voastre, cu Tatăl vostru cu tot, sub becul ăsta chior de-a binelea, ca și voi!

Tânărul ieșise atunci din încăperea, mândru de curajul de a-l fi înfruntat pe stâlpul familiei; se simțea pierdut. Certurile degradate, din timp în timp, în ieșiri violente, îi lăseau un gust amar lui Matei și lărgeau văzând cu ochii prăpastia căscată între părinți și fiu. Dumnezeu lui David – în percepția lui Matei – era un Dumnezeu mărginit, întunecat, nedrept, rău, violent și aspru cu asupra de măsură. Un Dumnezeu vegetarian. Un impostor adică, în opinia puberului. Un Dumnezeu care nu se uita la televizor, nu asculta ultimele știri la radio. Matei nu înțelegea, de pildă, cum e posibil ca după ce Riri (el le spunea părinților pe numele mic) se roagă în genuchi în fața icoanei Sfintei Fecioare Maria de la Fatima pentru iertarea păcatelor și a greșelilor făcute cu voie și fără voie, să intre la un moment dat în camera lui și să-l bruscheze cu ură în inimă pentru te miri ce fleac. Da. Citea pe chipul maică-sii ura, nu supărarea, ci ura cea mai pornită, care avea – era părerea lui Matei – rădăcini mult mai adânci. Pentru că judeca lucrurile superficial și nu admitea că acestea pot fi uneori complicate, Matei alegea echilibrul propriu – așa credea adolescentul – și pleca, se retrăgea, de obicei, cu o carte în mâini, fie în spatele casei, fie la una din bibliotecile din localitate, unde, spuneam, avea abonament, sau umbla haihui după-amiezile pe străzile urbei, artere ce părea că se scurg din trupul său subțire și neîndemânatic, dându-i pierzanie și putere de a înainta în existență.

Odată Matei venise beat pulbere acasă. Întrebându-l a doua zi ce anume a băut și aflând, taică-său a râs în hohote de lipsa lui de experiență, tresărind deodată și retrăgându-se, de parcă și-ar fi amintit de ceva important sau numai jenant, sau ca și când ar fi văzut fantoma unuia dintre